

Грунтова В.Ю., асистентка кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дніпропетровська область є одним з найбільш розвинених регіонів України. Особливими характеристиками вона володіє завдяки сприятливому географічному положенню, наявним природним ресурсам, масштабному промислому комплексу та науковому потенціалу, сільськогосподарському виробництву, транспорту і зв'язку тощо.

Екологічні проблеми Дніпропетровської області зокрема пов'язані з забрудненням атмосферного повітря, яке за ступенем хімічної небезпеки для людини займає перше місце. Підвищений рівень забруднення сприяє виникненню негативних екологічних наслідків для різних компонентів екосистем, а також чинить безпосередній вплив на здоров'я населення області.

До найбільш впливових, з екологічної точки зору, забруднюючих речовин відносяться тверді суспендовані частинки, оксид вуглецю (CO), діоксид сірки (SO₂), діоксид азоту (NO₂) та інші.

Особливістю регіону є те, що промислово-техногенне навантаження не локалізовано територіально, а комплексно поєднує в собі вплив агломерацій великих промислових підприємств, підприємств з видобутку корисних копалин, включаючи території прилеглих до них інших областей. При цьому, промислові підприємства паливно-енергетичного, гірничо-металургійного, хімічного комплексів і транспортної інфраструктури виступають основними джерелами забруднення повітряного басейну області.

Обсяги викидів в атмосферне повітря Дніпропетровської області за видами економічної діяльності у 2023 році наведені на рис. 1.

Рисунок 1 – Обсяги забруднення атмосферного повітря Дніпропетровської області за видами економічної діяльності у 2023 році, тис. т

Завдяки тому, що викиди в атмосферне повітря відбуваються нерівномірно, а переважно в місцях значної концентрації промислових підприємств металургійної, машинобудівної, хімічної, гірничодобувної промисловості та інших, маємо загострення екологічної ситуації в цих районах.

Основними забруднювачами повітряного басейну області у 2023 році (у порядку зменшення обсягів шкідливих викидів) є наступні: ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» – 75 657 т/рік, ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» – 63 557 т/рік, ПрАТ «ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ» ВП «ШАХТОУПРАВЛІННЯ ПЕРШОТРАВЕНСЬКЕ» –

36950,9 т/рік, ПрАТ «ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ» ВСП «ШАХТОУПРАВЛІННЯ ТЕРНІВСЬКЕ» – 34112,02 т/рік, ПрАТ «ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ» ВСП «ШУ імені ГЕРОЇВ КОСМОСУ» – 32913,32 т/рік, ДТЕК «Придніпровська ТЕС» – 27366,94 т/рік, ПрАТ «ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ» ВСП «ШУ Дніпровське» – 15254,98 т/рік тощо. Інші промислові підприємства області викидають в атмосферне повітря менше 10 т/рік забруднюючих речовин.

Обсяги викидів забруднюючих речовин по Дніпропетровській області протягом 2019 – 2023 років наведені на рис. 2.

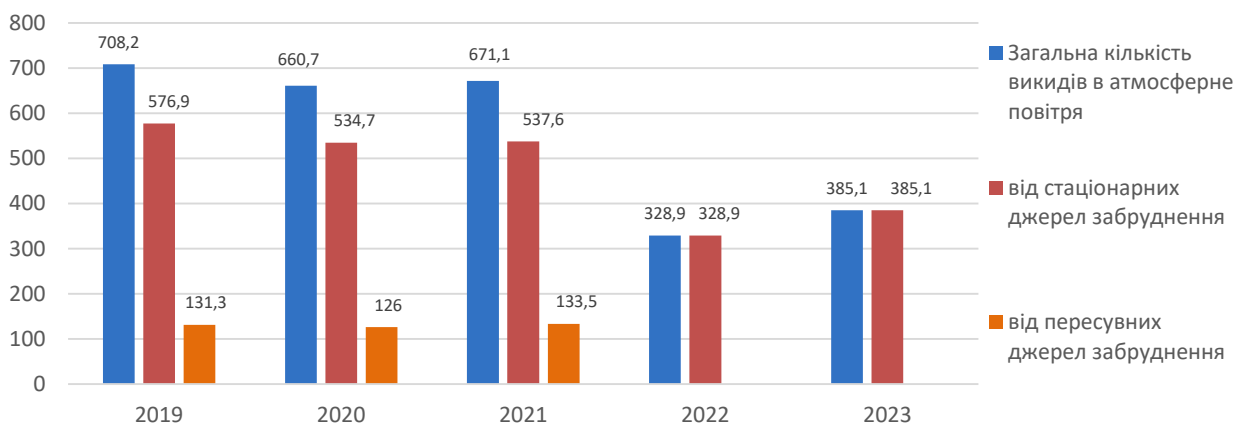

Рисунок 2 – Динаміка викидів забруднюючих речовин по Дніпропетровській області протягом 2019 – 2023 років, тис. т

Обсяги викидів найпоширеніших забруднюючих речовин по Дніпропетровській області протягом 2019 – 2023 років наведені на рис. 3.

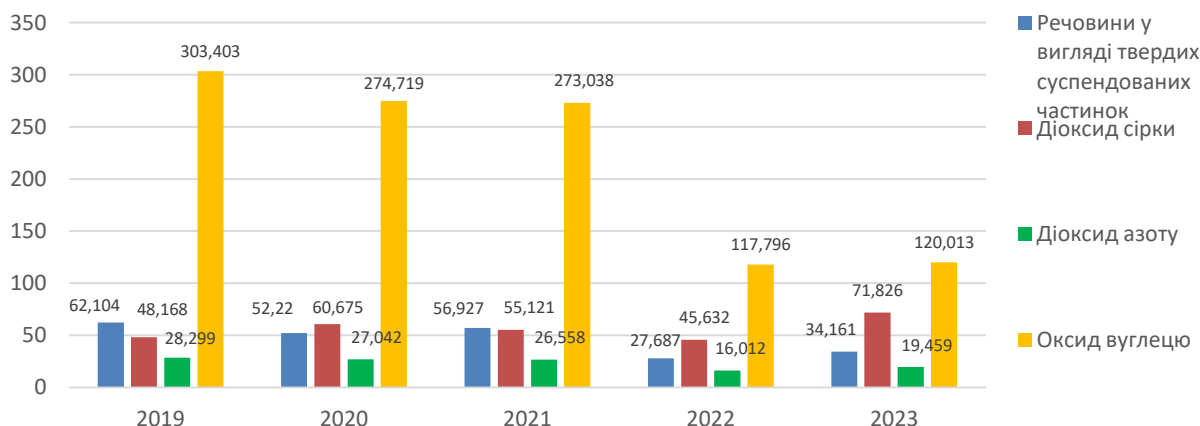

Рисунок 3 – Динаміка викидів найпоширеніших забруднюючих речовин по Дніпропетровській області протягом 2019 – 2023 років, тис. т

Загальна маса викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря (діоксид азоту, оксид вуглецю, діоксид сірки, речовини у вигляді твердих суспендованих частинок) переважно має тенденцію зменшення за досліджувані роки (рис. 3).

Висновок. На підприємствах-забруднювачах Дніпропетровської області варто впроваджувати заходи зі зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря з метою скорочення техногенного навантаження на довкілля.

Список використаних джерел:

1. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області за 2023 рік. – м. Дніпро, 2024 р. – 386 стор.